

GEWIKT & GEWOGEN

Orkater brengt drama van groot formaat

Gebeurtenis: *Lost in the greenhouse*, van Orkater (coproductie De Lawei en Koornbeurs in kader van LF2018)

Gezien: 19 april in de kassen van Kwekerij Hartman, Sexbierum **Tekst:** Geert Lageveen **Spel:** Erik van der Horst, Peter Jakubow, Redbad Klynstra, Geert Lageveen, Maartje van de Wetering e.a. **Muziek:** Radek Fedyk

Regie: Titus Tiel Groenestege **Nog te zien:** t/m 27 mei (behalve maandags) in Sexbierum (alles uitverkocht)

Publiek: 400

★★★★☆

Orkater begon vijf jaar geleden al op verzoek van de Culturele Hoofdstad met de voorbereidingen van *Lost in the greenhouse*. Aanleiding was een klein berichtje in deze krant over een 23-jarige Poolse jongen die in het kassengebied van Noord-West Friesland dood in een sloot was gevonden. In de beste traditie van Steinbeck en Thornton Wilder werd dit 'fait divers' onder de loep genomen, om te ontdekken dat er een drama van wereldformaat onder schuil gaat. Dat klinkt wat pathetisch, maar ga maar na: ieder vers stukje fruit of groente dat we hier of elders in ons winkelmandje doen is het product van een globale economie, gemaakt door handen uit alle uithoeken van de wereld. In de kassen waar wij dagelijks voorbij rijden werken Polen en andere Oost-Europeanen met een handvol Friezen. De voorstelling van Orkater haalt de deksel van die wereld en laat niet alleen de multiculturele eentonigheid van de productie zijn, maar ook de andere wereld, waar die handen van dan komen. Wojtek – zo heette de jongen van die sloot – heeft een opleiding als grafisch ontwerper, maar voor hoog opgeleiden is al helemaal geen werk in Polen. De Poolse actrice Angelika Kurows-

ka speelt hartverscheurend de dierenarts Donuta, die al vijf jaar haar kindje bij haar moeder achterliet om hier plukrecords te verbeteren.

Er gebeurt veel in *Lost in the greenhouse*, heel veel. Vader en eigenaar Buitenweg probeert een goed werkgever en een goede vader voor zijn dochter te zijn, maar het systeem is bikkelhard. De Friese voorman raakt onlangs alle pogingen gefrustreerd omdat hij geen contact krijgt met de Polen. Zoals Pawel die geen Nederlands wil spreken omdat hij ook na tien jaar vast wil houden aan zijn droom om terug te keren naar het 'heitelân'. En dan is daar dochter Klaske, die niet weet wat ze wil en uiteindelijk iets met Wojtek krijgt dat onvermijdelijk uitloopt op een tragisch Romeo-en-Julia-misverstand.

Al die personages en lijntjes worden bij elkaar gehouden door een flitsende voorstelling met schitterende muziek en inventieve bewegingspatronen, waar ook een aantal figuranten een belangrijk aandeel in hebben. Jammer genoeg dreigen in de tweede helft al die losse draadjes wat verloren te raken in de tomatensoep, waardoor aan het slot de dramatische ontknopingen zich plotseling hoog opstapelen.

In al die rijkheid van beelden en momenten is er toch een moment dat er bijzonder uitspringt. Na de onzalige dood van de arme Wojtek staat zijn dood wel op de voorpagina van de krant. Eindelijk komen de Friese wereldeconomie en het noodlot van die onbeduidende jongen die zo graag ontwerper had willen worden dan toch samen. Ik zal eraan denken als ik weer een paprika open snijdt.

HANS BRANS